

Teknologiateollisuus

Lausunto

3.9.2018

kirjaamo@minedu.fi
visio2030@minedu.fi

OKM:n lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yliopisto- ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta.

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yliopisto- ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta.

Teknologiateollisuus ry selvitti keväällä 2018 jäsenyritysten näkemyksiä osaajatarpeista vuosina 2018 – 2021 sekä työn ja osaamistarpeiden muuttumisesta. Saadun palutteen pohjalta teknologiateollisuudessa tarvitaan vuosina 2018 – 2021 yli 53 000 uutta osaajaa, joista 60 % korkeakoulutettuja. Osaamistarpeissa korostuivat automaation, robotiikan, ohjelmoinnin, data-analytiikan, tekoälyn ja muun teknologiaosaamisen ohella uusiin liiketoimintamalleihin, palveludesigniin, asiakkuuksien hallintaan, myyntiin ja markkinointiin ja johtamiseen liittyvät osaamiset. Teknologiateollisuuden nopeutuminen ja globaalien toimintaympäristön muutokset tekevät oppivelvollisuudesta elinikäistä. Osaamis- ja osaajatarpeisiin vastaamiseksi tarvitaan monenlaisia toimia sekä yrityksiltä itseltään että korkeakouluilta ja oppilaitoksilta ja kansallisen tason päättäjiltä. Teknologiateollisuuden ratkaisuehdotukset on koottu raporttiin: [9 ratkaisua Suomelle](#).

Teknologiateollisuus katsoo, että Tutkimus- ja innovaationeuvoston 2030 visio ja Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 visio ja niiden toimeenpano tarjoavat hyvät lähtökohdat innovaatio- ja osaamisjärjestelmän kehittämiseksi. Pidämme tärkeänä, että toimeenpanoa jatketaan tavoitteellisesti myös seuraavan hallituskauden aikana.

Korkeakoulujen roolia jatkuvan oppimisen edistäjinä tulee vahvistaa

Teknologiateollisuus ry kiittää ministeriötä siitä, että jatkuva oppiminen on nostettu yhdeksi keskeiseksi osa-alueeksi Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 visiossa ja että vision toimeenpano on käynnistetty ripeästi. On ensiarvoisen tärkeää, että vision toimeenpanon edellyttämät lakimuutokset saadaan vielä nykyisen eduskunnan päätettäväksi.

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että jatkuvalla oppimiselle on tarjolla erilaisia sujuvia väyliä korkeakouluissa ja että monipuolisia jatkuvan oppimisen malleja kehitetään edelleen. Avoimen korkeakoulun tarjontaa tulisi laajentaa niin, että se kattaisi myös kalliimmilla koulutusaloilla Master- ja jatko-opintoihin sisältyviä opintokokonaisuuksia. Korkeakoulujen erillisvalintojen hakumenettelyjä ja -käytäntöjä tulisi joustavoittaa niin, että jo työelämässä olevat voisivat helposti kirjautua opiskelemaan yksittäisiä moduuleita ja tutkinnonosia päivittääkseen osaamistaan tutkinnon suorittamisen jälkeen. Opintokokonaisuuksia ja tutkintoon tai sen osaan johtavaa koulutusta tulee voida tarjota tilauskoulutuksena myös Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisille ja näihin rinnastettaville henkilöille kuten nyt lausunnolla olevassa lakiesityksessä ehdotetaan.

Teknologiateollisuus ry kannattaa yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotettuja lisäyksiä koskien korkeakoulujen roolia ja käytäntöjä jatkuvan oppimisen edistämiseksi. Teknologiateollisuus korostaa, että **rahoitusmallin muutosten ja**

kansallisen ohjauksen tulee tukea vahvasti jatkuvan oppimisen periaatteita. Rahoitusmallimuutokset tulevat lausunnoille erikseen, mutta Teknologiateollisuus haluaa jo nyt ehdottaa, että rahoitusmallin tulisi kannustaa tutkintojen ohella myös lyhyempien opintokokonaisuuksien/moduulien tarjontaan sekä Fitech-alustan kaltaiseen yhdessä tuotettuun moduulitarjontaan. Teknologiateollisuus katsoo myös, että sekä yliopistojen että ammattikorkeakoulujen rahoitusmalleissa **strategiaperusteisen rahoituksen osuutta tulisi kasvattaa. Profiloitumisen ja toiminnan vaikuttavuuden tarkastelun** tulisi olla keskeisenä lähtökohtana korkeakoulujen strategiatarkasteluissa.

Teknologiateollisuus ry esittää myös, että **avoimen korkeakoulun** tarjonnan laajentamiseksi kysyntää vastaavaksi **kalliimpien koulutusalojen kurssien yksikköhintaa nostettaisiin** niin, että se vastaisi paremmin järjestämiskustannuksia.

Teknologiateollisuus ry haluaa nostaa esille vielä seuraavat näkökulmat esitettyihin la-
kimuutoksiin:

- **Tilaukoulutukselle on tarvetta.** Yhteistyö korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa on teknologiayritykselle yhä tärkeämpi kilpailukykytekijä. Henkilöstön osaamisen kehittäminen kytkeytyy yrityksissä kiinteästi yrityksen liiketoiminta- ja innovaatiostrategiaan. Oppiminen ja osaamisen kehittäminen tapahtuu usein töitä tehdessä ja verkostoissa. Tilaukoulutusta koskevat esitykset mahdollistavat sen, että yritykset ja yritysverkostot voivat **räätälöidä** yliopisto- ja/tai ammattikorkeakoulukumppaneiden kanssa **moduuleita ja tutkintoon ja/tai tutkinnonosaan johtavia koulutuksia siten, että ne tukevat verkostossa tehtävää tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä.** Teknologiateollisuus arvioi, että kysyntää olisi erityisesti uusimpaan tutkimustietoon ja uusiin teknologioihin ja niiden soveltamiseen liittyville moduuleille (tutkinnonosille). Ehdotettu tilaukoulutusmalli on **myös toimiva muuntokoulutuksen työkalu** tilanteissa, joissa yrityksen toiminnassa tai kokonaisilla toimialoilla on ennakoitavissa isoja rakenteellisia muutoksia. Teknologiateollisuus ry on sitoutunut yhdessä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa kokoamaan kysyntälähtöisesti yritysverkostoja esim. digitalisaatioon ja tekoälyyn liittyvän osaamisen vahvistamiseksi.
- **Tilaukoulutuksen hinnoittelu tapauskohtaisesti.** Esityksen taustamuistiossa (luku 4) todetaan, että korkeakoulujen tutkinto-opiskelun hintana on käytetty 8 000 euroa/vuodessa. Teknologiateollisuus ry pitää oleellisena, että tilaukoulutusta räätälöitäessä kysyntää vastaaviksi korkeakoulut ja tilaajina toimivat yritykset yhdessä sopivat myös toteutustavasta, käytettävistä oppimisympäristöistä ja -menetelmistä sekä ohjaukseen osallistuvista opettajista/asiiantuntijoista. Koulutuksen järjestämiskustannuksista tulee sopia tapauskohtaisesti.
- **Erillisvalinnat sujuviksi.** Teknologiateollisuus pitää välttämättömänä, että yliopistojen opiskelijavalintoja joustavoitetaan ja että yliopistot voivat käyttää yhteishaun asemasta erillisvalintaa esimerkiksi ottaessaan opiskelijoita sellaiseen rajatulle kohderyhmälle suunnattuun koulutukseen, johon hakevien kelopaisuuden yliopisto on määritellyt erikseen ja jonka hakua ei voida järjestää yhteishaun aikataulussa. Toteutuessaan tämä **mahdollistaa omaehtoisen koulutuksen räätälöinnin työelämässä oleville** (esim. saman osaamiskeskitymän yritysten ja muiden organisaatioiden palveluksessa oleville). Joustavuutta tuo myös erillisvalintojen käyttäminen valittaessa opiskelijoita **vieras-**

kieliseen koulutukseen sekä opiskelijoita **avoimessa korkeakoulutuksessa suoritettujen opintojen perusteella.**

- **Ammattikorkeakoulujen työelämälähtöisestä profiilista pidettävä kiinni.** Teknologiateollisuus ry kannattaa myös esitystä, jonka mukaan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kelpoisuusvaatimukseen sisältyvä asianomaista alaa vastaava työkokemusvaatimus olisi edelleen ehdoton edellytys opiskelijaksi ottamiselle, mutta kolmen vuoden sijaan vaadittavan työkokemuksen kesto lyhenisi kolmesta vuodesta kahteen. Kannatettava on myös esitys, jonka mukaan ammattikorkeakoulut voisivat valita harkinnan mukaan ylemmää amk-tutkintoa suorittamaan myös muita kuin korkeakoulututkinnon suorittaneita, esim. opisto- ja ammatillisen korkea-asteen tutkinnon suorittaneita. **Teknologiateollisuus ry pitää kuitenkin tärkeänä, että pääsääntöisesti vaadittava kahden vuoden työkokemus olisi kertynyt tutkinnon suorittamisen jälkeen.** Tämä tulisi lisätä esitettyyn lakitekstiin. Ylempiin amk-tutkintojen johtavan koulutuksen tulisi edelleenkin vastata työelämän murroksista johtuviin osaamistarpeisiin. Teknologiateollisuus ry katsoo, että yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen profiilit ovat erilaisia. Tämän tulisi näkyä sekä koulutuksessa että tutkimuksessa sekä korkeakoulujen rahoitusmalleissa.

Ystävällisesti,

Teknologiateollisuus ry

Matti Mannonen
johtaja, elinkeinopolitiikka

Mervi Karikorpi
innovaatiojohtaja

